

Knižní okénko Petra Hanušky

Když živo-bytí je jedno nepřetržité trauma

Proč to nepřiznat, jsem téměř nekritickým vyznavačem filmů Woodyho Allena. Zvláště těch staršího data. Když jsem zaregistroval společnou edici nakladatelství Argo a Paseka nazvanou *V kůži Woodyho Allena*, zaradoval jsem se. Dík ní se totiž do rukou českého čtenáře dostává komiksový strip, ze kterého se těšili na druhé straně Atlantiku již více jak před třiceti lety. Kreslíř i autor textů Stuart Hample nejprve ve své předmluvě přibližuje první setkání s W. A., aby se časovým prostředím několika let dostal ke zrodu samotného komiksu. Poprvé ho potkal coby začínajícího komika na Manhattanu. V jednom komediálním klubu se z řady bavičů vymyká hubený brýlatý človíček, který „působil dojmem, že vlastně vystupovat vůbec nechce“. Stál ve strnulé póze u mikrofonu, který křečovitě svíral, a nabízel „hyperinteligentní, úzkostí prodchnuté vyprávění o svých životních prohrách v podobě pokřivených terapeutických sezení“. Pravděpodobně si dovedete představit, jak v řadě suverénních rozesmívačů působil! Hample si vzpomíná, že byly večery, kdy se mu nezasmál jediný návštěvník. W. A. si však vzal k srdci radu svého manažera a od svého zcela svérázného způsobu sdílení vlastních traumat neustoupil ani o píďu. Jak to dopadlo, ví velmi dobře každý filmový fanoušek. Když v polovině 70. let Hample hledal téma pro svou práci, napadlo ho vytvořit komiksový strip, který by zachycoval roztěkaný duchovní svět světoznámého filmového neurotika. Kupodivu nápad, obrázky i první texty se zalíbily W. A. natolik, že slíbil sem tam i některé nové přihazovat. Než 4. října 1976 vyšel první díl, objednalo si ho 460 novin. Hample také připomíná, jakým patáliím musel při jeho tvorbě čelit. Cenzuře se nelíbily špičky na Boha, jež by mohly urazit obyvatelstvo amerického jihu. Etičtí strážci neměli rádi, když autoři používali personifikovanou Smrt (lepší byl Osud). Vydavatelé se zase báli přílišného přeintelektualizování jednotlivých epizod. Tlačili autory (časem se totiž vytvořila celá scénaristická stáj) k větší srozumitelnosti nebo zploštění. Přesto si strip udržel vysokou kvalitu až do svého posledního dílu, který vyšel v roce 1984.

Editor českého vydání vybral 220 těch nejlepších. Rozčlenil je do sedmi tematicky sourodých skupin, i když absolutní námětová čistota není ani v jednom případě možná. Komiksový W. A. tak na počátku čelí těžkým existenciálně-filosofickým problémům.

Největší prostor je však samozřejmě věnován jeho ztroskotáním (i menším dočasným výhrám) ve vztazích k ženám. Sledujeme ho při neúspěších v konfrontaci s všedním společenským životem. Procházíme se zápisky z jeho soukromého deníku či nás zve na terapeutická sezení k jeho „cvokařce“ doktorce Fobickové. Ideál vlastní identity nachází v epizodách „za zrcadlem“. A vysvětlení všech jeho problémů na této zemi podává v dílech, v nichž odkrývá vztahy k vlastním rodičům. A protože nechce fušovat do řemesla kolegům – komiksovým kritikům, skončím prostým konstatováním: i u tohoto W. A. jsem se bavil přímo skvěle!